

TER BESLISSING

Datum

24 mei 2024

Onze Referentie

36410-V-29/2024D03921

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij

n.v.t.

Plandatum/Deadline Kamer

1 mei 2024 (uitstel gevraagd)

Binnengekomen op

5 februari 2024

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M

Bescherming persoonlijke levenssfeer

nota

Verzoek aan M inzake kabinetsreactie op het CAVV advies nr.45

Aanleiding

Het aan u gerichte verzoek van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer om een kabinetsreactie op het advies van de CAVV over de consequenties op de lange termijn van het oprichten van een alternatief tribunaal om de misdaad van agressie te berechten en andere mogelijkheden om de Russische president Poetin te berechten (advies nr. 45).

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om in te stemmen met de bijgevoegde kabinetsreactie op advies nr. 45 van de CAVV. Tevens wordt u verzocht om de aanbiedingsbrief te ondertekenen voor verzending van de kabinetsreactie aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

Kamerbrief

- De Kamerbrief dient tot aanbieding van de kabinetsreactie op advies nr. 45 van de CAVV aan de Tweede Kamer.
- Advies nr. 45 van de CAVV is opgesteld op verzoek van de Tweede Kamer en gaat over een vijftal vragen die zien op de consequenties op de lange termijn van het oprichten van een alternatief tribunaal om het misdrijf agressie te berechten.
- Op 5 februari 2024 heeft de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken u gevraagd om een reactie van het kabinet op dit advies.
- Daarbij heeft de commissie u verzocht deze reactie uiterlijk 1 mei aan de Kamer te sturen. Middels een brief van 26 april 2024 is aan de Tweede Kamer uitstel gevraagd van deze deadline, gezien de complexiteit van de materie waarop het CAVV-advies ziet en de noodzaak tot zorgvuldige interdepartementale afstemming.

Kabinetsreactie

- In de kabinetsreactie wordt waardering geuit voor de grondige analyse door de CAVV. In aanvulling op hetgeen de CAVV reeds heeft opgemerkt

in advies nr. 40,¹ biedt deze analyse verdere verheldering en concretisering van de kaders voor de Nederlandse inzet ten aanzien van de vervolging en berechting van het misdrijf agressie.

- Het kabinet volgt het advies van de CAVV vrijwel geheel. De kabinetsreactie sluit aan bij de bestaande politieke lijn en bouwt voort op de recente kabinetsreacties op adviezen nrs. 40 en 43 van de CAVV.²
- De kabinetsreactie wordt parallel ter akkoord voorgelegd aan de minister van Justitie en Veiligheid.

Datum

24 mei 2024

Onze Referentie

36410-V-29/2024D03921

Toelichting

- Advies nr. 45 is opgesteld op verzoek van de Tweede Kamer. De Kamer heeft de CAVV een vijftal vragen gesteld; deze zien onder meer op de bestaande mogelijkheden om Russische gezagsdragers, waaronder president Poetin, te vervolgen voor de misdaden in Oekraïne, de toegevoegde waarde van het oprichten van een alternatief tribunaal om het misdrijf agressie te berechten en de consequenties van de oprichting van een dergelijk tribunaal voor de internationale rechtsorde en in het bijzonder de te verwachten effecten op het functioneren van het Internationaal Strafhof (ISH).
- In advies nr. 45 bouwt de CAVV voort op haar eerdere advies nr. 40 over uitdagingen bij de berechting van het misdrijf agressie (rechtsmacht en immuniteiten) en op advies nr. 43 inzake de ontwerpartikelen van de International Law Commission over immuniteit van staatsfunctionarissen ten aanzien van buitenlandse strafrechtsmacht. De kabinetsreactie bouwt dan ook voort op de eerdere kabinetsreacties op die twee adviezen.
- De CAVV ziet een duidelijke meerwaarde voor een speciaal agressie-tribunaal. Deze is er voor de CAVV in gelegen dat de oprichting van een dergelijk tribunaal het geweldsverbod in het interstatelijk verkeer, zoals neergelegd in artikel 2, lid 4 van het VN Handvest, verstevigt en de weg kan bereiden voor een meer consistente vervolging van het misdrijf agressie en voor aanpassing van het Statuut. Het kabinet deelt deze visie en leest hierin steun voor de actieve rol die NL reeds speelt in de discussie over de oprichting van een dergelijk tribunaal.
- Volgens de CAVV vormt de persoonlijke immuniteit van zittende staatshoofden, regeringsleiders en ministers van Buitenlandse Zaken een obstakel voor de berechting van deze personen door een dergelijk tribunaal. Wat dit aangaat blijft het kabinet bij zijn eerder, in de kabinetsreactie op advies nr. 40 van de CAVV ingenomen standpunt, dat het opzijzetten van persoonlijke immuniteit door andere tribunaal dan het ISH voldoende moet worden gedragen door de internationale gemeenschap.
- De CAVV merkt ook op dat het voor de integriteit en geloofwaardigheid van het internationaal recht nodig is dat Nederland zich nu en in de toekomst hard maakt voor de berechting van het misdrijf agressie, ook als de agressor een bondgenoot is. Het kabinet sluit zich hierbij aan en onderstreept dat internationale misdrijven als agressie, oorlogsmisdrijven,

¹ CAVV, *Uitdagingen bij de berechting van het misdrijf agressie: rechtsmacht en immuniteiten*, Advies 40, 12 september 2022.

² Respectievelijk *Kamerstukken II 2023/24*, 36410-V nr. 13 en *Kamerstukken II 2023/24*, 36410-V nr. 20.

misdrijven tegen de menselijkheid en genocide niet onbestraft mogen blijven, ongeacht waar en door wie zij worden gepleegd.

- Ten slotte benadrukt de CAVV dat de oprichting van een speciaal agressietribunaal een positief effect kan hebben op het functioneren van het ISH, wanneer dit gepaard gaat met steun voor voorstellen tot de verruiming van het rechtsmachtsregime ten aanzien van het misdrijf agressie onder het Statuut van Rome. Het kabinet begrijpt dit standpunt, dat aansluit bij het bestaande en consequent uitgedragen Nederlandse standpunt ten faveure van het toekennen van rechtsmacht aan het ISH over het misdrijf agressie op gelijke voet met de andere drie in het Statuut van Rome opgenomen internationale misdrijven. In lijn met dit consistente standpunt neemt Nederland deel aan de *Group of Friends for the Strengthening of the ICC's Jurisdiction over the Crime of Aggression*, waartoe Duitsland het initiatief heeft genomen.

Datum

24 mei 2024

Onze Referentie

36410-V-29/2024D03921

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t.